

forslag, som dog ikke maa offentliggøres uden begge Parter Samtykke, medmindre Arbejdsstandsning finder Sted, og Forligsmændene har afsluttet sin Virksomhed i vedkommende Sag. Forholdet er altsaa her efter dette, at først naar Arbejdskonflikten er i Gang, kan Mæglingforslaget offentliggøres. Nu er det sikkert ganske rigtigt, hvad der blev indføjet i § 6 i denne Lov, at saa længe Forhandlingerne foregaar, bør de være omgivne med Hemmelighedsfuldshed. Derfor fastsætter ogsaa Lovens § 6, at det er forbudt at udstede Attester eller føre Vidner om, hvad der af Parterne tilstaas eller foreslaas under de af Forligsmændene ledede Forhandlinger. Men det, som blandt andet skulde være Tanken med Loven om Forligsmændsinstitutionen, er det, at Offentligheden faar Adgang til at gribe ind gennem en upartisk Mellemand; og det vilde sikkert være tjenligt for dette Formaal, om man kom saa vidt, at man blev enig om, at der, efter at Forligsmændene havde stillet sit Mæglingforslag, og det var blevet offentliggjort, i hvert Fald skulde gaa nogen Tid, inden Arbejdskonflikten maatte indtræde — en eller to Maanedes, eller hvor meget man kunde blive enig om —, for at den offentlige Mening i den Tid kunde faa Lejlighed til at gøre sig gældende, inden Konflikten var i fuld Gang.

For at Offentligheden saaledes skulde faa Adgang til at gøre sig virksomt gældende, maatte den naturligvis tillige i det Mæglingforslag, som offentliggøres af Forligsmændene, finde en upartisk Redegørelse for det, som er Stridens Aarsag og Genstand. Det kunde i saa Henseende sikkert være af Betydning, om man kunde føre noget videre ud den Bestemmelse om Forligsmændens Myndighed, der findes i Forligsmændsloven § 5. Det fastsættes her blandt andet, at naar der opstaar Uenighed om Løn, Arbejdstid, Overarbejde o. lign., og den rette Erkendelse af, hvorledes de faktiske Forhold i denne Henseende har været, skønnes at være af Betydning for Stridens Afgørelse, er Forligsmændene berettiget til at aføske Parterne Erklæringer herom. Forligsmændsinstitutionen er altsaa herefter kun berettiget til at forlange Erklæring om, hvorledes den faktiske Situation har været med Hensyn til Løn, Arbejdstid, Overarbejde o. lign. Men det vilde sikkert være af stor Betydning for Vejledning af Offentligheden i denne Henseende, om Forligsmændsinstitutionen fik en videregaende Myndighed, fik Myndighed til ogsaa at forlange Oplysninger om Forholdet mellem Arbejdslønnen og de øvrige Produktionsomkost-

ninger vedrørende en Vares Pris, om Handelsavance o. lign., for at Offentligheden gennem den Redegørelse, som afgives af Forligsmændsinstitutionen, kunde faa en virkelig upartisk Vejledning med Hensyn til Spørgsmaalet om det, som er Stridens Aarsag og Genstand.

Jeg skulde tro, at man i hvert Fald paa disse Omraader og ud fra disse Tanker maatte kunne føre den Lovgivning et Stykke videre, der sigter til at naa til det Resultat, at det ogsaa i Arbejdskampe skal være Retten og ikke Magten, der er den afgørende. Men sikkert er det, at for at en saadan Lovgivning kan faa Betydning, maa den have den nødvendige økonomiske og sociale Baggrund. Sikkert er det, at skal et Forsøg paa at skabe en international og national Retsorganisation faa Betydning, maa man ogsaa bestræbe sig for baade i nationale og sociale Forhold at gennemføre national og social Retfærdighed, og i den Henseende har jo allerede store Spørgsmaal været berørte her i Salen.

Et saadant Spørgsmaal er Spørgsmaalet om 8 Timers Arbejdsdagen. Her er det ganske sikkert saaledes, at man maa erkende, at i Princippet er 8 Timers Arbejdsdagen med Hensyn til Industriarbejde, med Hensyn til det Arbejde, der gøres af Lokomotivførere og Fyrbødere, og i mange andre Forhold, fuldkommen berettiget. Men en Anerkendelse af, at den i Princippet er fuldkommen berettiget, behøver ikke at medføre, at der ikke maaske ud fra Samfundssynspunkter kan være Grund til at overveje, om dens Gennemførelse i Enkelt-heder er berettiget.

Paa samme Maade stiller det sig med Hensyn til Ligelønsprincippet. Det anerkendes fra alle Sider, at Ligelønsprincippet har stillet Familieforsørgere ugunstigt i Forhold til de helt unge og ugifte; og det er ogsaa muligt, at her den upartiske og fordomsfri Prøvelse fra et samfundsmæssigt Synspunkt, der nu er af saa stor Betydning, vilde kunne føre til, at dette Princip, hvor berettiget det end i sig selv er, maa modificeres i Gennemførelsen, hvad enten det skal ske ved en Beskatning, eller det skal ske ad de Veje, som Arbejdsgiverforeningens Formand er inde paa, ved at det fastslaas overenskomstsmæssigt, at de helt unge Arbejdere en Tid efter den Tid, hvor de er udlærte, skal kunne faa en noget mindre Løn end de mere erfarne Arbejdere.

Alt dette er Spørgsmaal, som maa være Genstand just nu for en saa fordomsfri og saa samfundsmæssig Prøvelse som muligt, og dette kræver derfor ogsaa, at man har sin